

# SUN'IY INTELLEKT VOSITALARI ORQALI TASVIRIY SAN'AT TA'LIMINI TASHKIL ETISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI

**Qobiljonova Jasmina Jasur qizi**

*Jizzax davlat pedagogika universiteti magistranti*

**Annotatsiya:** Mazkur maqolaning maqsadi sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish asosida tasviriy san'at darslarini samarali tashkil etishning innovatsion modelini ishlab chiqish va uning pedagogik imkoniyatlarini asoslashdan iborat. Tadqiqot jarayonida tahlil, taqqoslash va kuzatish metodlaridan foydalanilib, sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayonidagi o'rni o'rganildi. Natijada, sun'iy intellekt asosidagi yondashuv tasviriy san'at ta'limida ijodiy faoliyatni faollashtirishi, darslarni individuallashtirishi va umumiy samaradorlikni oshirishi aniqlandi.

**Kalit so'zlar:** sun'iy intellekt, raqamli ta'lim, tasviriy san'at, innovatsion model, grafik vositalar, kreativ fikrlash, pedagogik texnologiya.

**Аннотация:** Цель данной статьи — разработка инновационной модели эффективной организации уроков изобразительного искусства на основе использования технологий искусственного интеллекта и обоснование её педагогических возможностей. В процессе исследования роль инструментов искусственного интеллекта в образовательном процессе изучалась с помощью методов анализа, сравнения и наблюдения. В результате было установлено, что подход, основанный на искусственном интеллекте, может активизировать творческую деятельность в образовании в области изобразительного искусства, индивидуализировать уроки и повысить общую эффективность.

**Ключевые слова:** искусственный интеллект, цифровое образование, изобразительное искусство, инновационная модель, графические инструменты, творческое мышление, педагогические технологии.

**Abstract:** The purpose of this article is to develop an innovative model of effective organization of fine arts lessons based on the use of artificial intelligence technologies and to substantiate its pedagogical capabilities. In the research process, the role of artificial intelligence tools in the educational process was studied using methods of analysis, comparison and observation. As a result, it was found that the approach based on artificial intelligence can activate creative activity in fine arts education, individualize lessons and increase overall efficiency.

**Keywords:** artificial intelligence, digital education, fine arts, innovative model, graphic tools, creative thinking, pedagogical technology.

**Kirish.** Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonlari jadallashib borayotgan bir paytda, tasviriy san'at darslarini tashkil etishda an'anaviy yondashuvlar yetarli natija bermayotgani kuzatilmoqda. Ayniqsa, o'quvchilarning ijodiy fikrlashi va mustaqil faoliyatini rivojlantirishda yangi pedagogik vositalarga ehtiyoj ortib bormoqda. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida tasviriy va amaliy san'at yo'nalishlarini rivojlantirish, aholining badiiy-estetik didini yuksaltirish hamda milliy san'at namoyandalarining ijodini keng targ'ib qilish vazifalari belgilangan. Mazkur strategik maqsadlar tasviriy san'at ta'limini zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida takomillashtirish zaruratini yuzaga keltiradi. Shu nuqtai nazardan, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish tasviriy san'at ta'limini takomillashtirishning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida qaraladi.

Bugungi san'at muhiti raqamli vizual madaniyat, interaktivlik va innovatsion yondashuvlar bilan chambarchas bog'liq. Bu esa o'quvchilardan nafaqat badiiy ko'nikmalarni, balki raqamli kompetensiyalarni ham talab etadi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 18-yanvardagi 23-son qarorida Mamlakatimizda yoshlarga oid davlat siyosati sohasida keng ko'lamli ishlar amalga oshirish masalalari alohida ta'kidlangan. Shu sababli sun'iy intellekt vositalarini ta'lim jarayoniga integratsiya qilish dolzarb pedagogik vazifaga aylanmoqda.

**Masalaning qo'yilishi.** Zamonaviy ta'lim sharoitida tasviriy san'at darslarida an'anaviy o'qitish usullari o'quvchilarning ijodiy fikrlashi va raqamli kompetensiyalarini to'liq rivojlantirishga yetarli darajada xizmat qilmayapti. Shu sababli sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish asosida darslarni tashkil etishning samarali, tizimli va metodik jihatdan asoslangan modelini ishlab chiqish zarurati yuzaga kelmoqda. Sun'iy intellekt texnologiyalari tasviriy san'at ta'limida keng didaktik imkoniyatlarni yaratadi. Avvalo, generativ grafik vositalar o'quvchilarga o'z g'oyalarini tezkor vizual shaklga keltirish imkonini beradi. Bu jarayonda ular turli rang yechimlari, kompozitsion variantlar va shakllarni solishtirib, eng maqbul variantni tanlash ko'nikmasini shakllantiradi.

**Natijalar va na'munalar.** Tasviriy san'at darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish o'qituvchining kasbiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. "Ta'lim tizimida zamonaviy texnologiyalar qo'llanilgan mashg'ulotlar egallanayotgan bilimlarni yoshlar tomonidan o'zlari qidirib topishlari, mustaqil o'rganib, ularni tahlil qilishlari, o'z bilimlarini baholashlari, to'g'ri xulosalar chiqarishga qaratilgan"[3]. Masalan, "Kompozitsiya asoslari" mavzusida o'quvchilar sun'iy intellekt yordamida bir nechta vizual variantlar yaratib, ularni tahlil qiladi va eng muvaffaqiyatli yechimni aniqlaydi. Bu esa ularning tahliliy va ijodiy fikrlashini rivojlantiradi.

"Kreativ yondashuv ta'lim jarayonini yanada qiziqarli, moslashuvchan va samarali qilishga, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini ochishga va innovatsion pedagogik faoliyatni rag'batlantiradi"[4]. Shuningdek, sun'iy intellekt vositalari o'qituvchiga dars jarayonini tahlil qilish va takomillashtirish imkonini beradi. Sun'iy intellekt vositalari o'qituvchining faoliyatiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Xususan, darslarni rejalashtirish, vizual materiallar tayyorlash va taqdimotlar yaratish jarayoni avtomatlashtiriladi. Natijada vaqt tejaladi, dizayn sifati oshadi va pedagog o'z e'tiborini metodik hamda ijodiy jarayonlarga qaratish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu bilan birga, sun'iy intellekt asosidagi texnologiyalar dars jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. O'quvchilar o'z bilim darajasi va qiziqishlariga mos topshiriqlarni bajaradi, bu esa ta'lim samaradorligini oshiradi. O'qituvchi esa yo'naltiruvchi va maslahat beruvchi rolini bajaradi. Bundan tashqari, sun'iy intellekt vositalari yordamida baholash jarayonini ham takomillashtirish mumkin. O'quvchilarning ijodiy ishlari tahlil qilinib, ularning rivojlanish dinamikasi aniqlanadi. Bu esa baholashning obyektivligini oshiradi va refleksiya jarayonini kuchaytiradi.

**Xulosa.** Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish tasviriy san'at ta'limini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqadi. Ushbu yondashuv o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, ta'lim jarayonini individuallashtirish va samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi. Amaliy jihatdan, tasviriy san'at o'qituvchilariga sun'iy intellekt vositalaridan tizimli foydalanish, darslarda interaktiv metodlarni keng joriy etish va raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish tavsiya etiladi. Oliy ta'lim muassasalarida esa ushbu yo'nalishda maxsus kurslar joriy etish maqsadga muvofiqdir. Kelgusida sun'iy intellekt asosida adaptiv ta'lim tizimlarini ishlab chiqish va ularni tasviriy san'at ta'limiga tatbiq etish muhim ilmiy yo'nalishlardan biri bo'lib qoladi.

#### **Adabiyotlar ro'yxati:**

- [1] 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi.
- [2] O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida”gi 2021-yil 18-yanvardagi 23-son qarori. <https://lex.uz/docs/-5234746>
- [3] D.M.Mamatkulov, Z.Sh.Alimardonov, G'.Z.Ikmatullaev–“Ta'lim-tarbiya jarayonida pedagogik texnologiyalar” nomli uslubiy qo'llanma. – O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti – T: Jamoat xavfsizligi universiteti nashriyoti, 2024-yil 9-10-betlar.
- [4] O'ktamov Madadjon, Toshpo'lotova Jasmina –“Raqamli ta'lim sharoitida kreativ ta'limning o'rni va roli”, “Kreativ ta'lim: innovatsiya va samaradorlik” mavzusidagi xalqaro miqyosidagi ilmiy-amaliy konferensiyasi, Toshkent-2024, 60-bet.